

DECLARACIÓ DE LA PRIMERA CIMERA MEDITERRÀNIA PEL CLIMA I EL MEDI AMBIENT

Aquesta Declaració estableix el compromís dels governs de les Illes Balears, la Comunitat Valenciana i Catalunya per accelerar, mitjançant polítiques transversals, la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, davant el context d'emergència climàtica, especialment acusada a la conca Mediterrània. Aquesta Declaració reuneix diversos governs mediterranis amb l'objectiu de parlar amb una única veu sobre els compromisos en el desenvolupament de polítiques contra el canvi climàtic i de preparació de llurs societats davant conseqüències d'aquest fenomen, promoure mecanismes d'acció conjunts i poder ser un grup de defensa d'interessos comuns davant altres organismes que situin la Mediterrània al centre de les respostes globals a l'emergència climàtica.

LA MEDITERRÀNIA, EL NOSTRE ESPAI COMÚ

- El canvi climàtic i les seves conseqüències han vingut per quedar-se, amb fenòmens meteorològics adversos cada vegada més recurrents i extrems: temperatures a l'alça, tempestes més fortes amb inundacions associades, sequeres persistents, pujada del nivell del mar o erosió de la línia de costa en són alguns dels efectes més visibles. Els experts en el clima fa temps que alerten que el temps per aconseguir el canvi de rumb amb resultats no catastròfics s'escurça: com a molt, ens queden 10 anys per revertir o minimitzar els efectes d'aquesta crisi climàtica.
- Els impactes del canvi climàtic es deixen sentir a tots els racons del planeta. Tota la Humanitat ha patit o està patint-ne els efectes. Sens dubte, és la gran emergència humanitària d'avui. De fet, segons indica l'informe del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC), publicat a l'agost de 2021, no hi ha cap racó poblat del planeta que quedi indemne de l'impacte de l'escalfament global. La notorietat de l'emergència és molt elevada, però encara ho són més les possibles catàstrofes mundials i ambientals que se'n poden derivar si no hi posem una solució ràpida, dràstica i contundent per poder-ne mitigar els efectes.
- Seguint amb l'informe de l'IPCC, s'afirma que la mar Mediterrània és una zona particularment sensible on s'aprecia amb major rapidesa l'impacte de l'escalfament global. La Mediterrània, una de les zones més vulnerables envers el canvi climàtic, patirà una disminució de les pluges a l'estiu, mentre augmentaran les precipitacions extremes si se supera l'augment d'1,5 graus de temperatura respecte de nivells

preindustrials. Aquesta zona ja ha viscut un augment de les sequeres i serà, en el futur, una de les zones més afectades per aquest fenomen i la reducció del cabal dels rius.

- La pujada del nivell de la mar afectarà també la Mediterrània i ho farà de manera més intensa que en altres zones del món. Seran més habituals els temporals marins i les inundacions a la costa, mentre les platges i les zones costaneres retrocediran durant el segle XXI.
- El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, en el seu informe *Un litoral al límit*, afirma que "en el context d'emergència climàtica i ambiental en què vivim, cal pensar les millors maneres d'adaptar la costa a la nova realitat biofísica, social i econòmica".
- Cal repensar el litoral davant d'un context de canvi climàtic i ambiental que comporta riscos i costos econòmics molt elevats. Repensar vol dir, entre altres coses, desurbanitzar i eliminar estructures que redueixen la capacitat d'adaptació de la costa.
- Davant l'emergència climàtica, l'únic camí possible és la transició cap a la neutralitat climàtica, que presenta una gran oportunitat per modernitzar, facilitar la innovació i millorar la competitivitat de l'economia, alhora que es genera ocupació de qualitat. Aquesta transició facilitarà la preservació dels nostres recursos naturals, inclosos l'aigua i el sòl, i comportarà l'enfortiment del teixit industrial i tecnològic, en particular en l'àmbit de les energies, la mobilitat, l'entorn urbà, les infraestructures i la recuperació dels equilibris i la qualitat de vida en l'entorn rural i marítim.

És per aquesta raó que avui, 3 de març de 2022, reunides la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Energètica de la Generalitat Valenciana, la Conselleria de Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears i la Conselleria d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya,

1. Constatem que compartim un espai comú, la mar Mediterrània, com a entorn ecosistèmic i social, amenaçada pel canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat i l'acumulació de residus conseqüència de l'activitat humana.
2. Compartim fites i objectius en la defensa del medi ambient, la preservació dels ecosistemes i la lluita contra la pèrdua de la biodiversitat a la Mediterrània.

3. Prenem com a base, en aquest àmbit, els Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030, el Pacte verd europeu i la Comunicació de la Comissió Europea sobre Economia Blava sostenible.
4. Reconeixem que l'emergència climàtica és el repte més rellevant a què ha de fer front el conjunt de la Humanitat en aquest segle i que abordar-la és urgent i inajornable. El repte és global i, per tant, la resposta també ha de ser global i transformadora en el camí de la transformació verda.
5. Destaquem que el canvi climàtic impacta especialment sobre la Mediterrània i fa que sigui el mar que més ràpidament s'escalfa del món, cosa que en comporta la "tropicalització", la pèrdua de biodiversitat i la degradació dels hàbitats marins.
6. Reconeixem que la lluita contra el canvi climàtic requereix descarbonitzar les nostres vides i reduir l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH). Hem d'arribar a l'any 2030 amb un 50% menys d'emissions de GEH i a l'any 2050 amb la neutralitat d'emissions de carboni.
7. Constatem que la descarbonització de l'actual model energètic cap a un model basat en les energies renovables és un altre dels factors fonamentals en l'assoliment dels Objectius per al Desenvolupament Sostenible.
8. Assumim que, per abordar els efectes de l'emergència climàtica des d'un punt de vista ambiental, cal aplicar mesures de protecció i conservació dels ecosistemes marins i terrestres.
9. Reconeixem que els hàbitats marins presenten una tendència desfavorable com a conseqüència de diversos vectors d'impacte sobre el medi marí, que posen en perill la seva resiliència. La pressió sobre els recursos naturals i els espais, la urbanització de la costa, la contaminació, l'arribada d'espècies al·lòctones i el canvi climàtic en serien els més rellevants.
10. Constatem que les altes temperatures i l'increment en la freqüència i intensitat de les tempestes estan transformant també el fons marí. Les praderies de posidònia oceànica, les poblacions de gorgònies (coralls) i les nacres, entre d'altres, s'han reduït a tota la Mediterrània, fins a arribar, en alguns casos, a desaparèixer totalment en algunes zones.

11. Destaquem que la Mediterrània rep, anualment, més de 200.000 tones de plàstic i la major part dels residus que es troben a les platges i al fons marí responen a la societat del consum: ampolles, envasos, tovallolletes i cigarretes. Aquests plàstics, i altres contaminants, s'incorporen a la cadena tròfica amb un impacte directe en la salut humana, que es continua investigant, a més de provocar estrangulaments i morts per ingestió massiva en els animals. D'aquí la necessitat d'apostar per un canvi de model basat en la prevenció de residus, la circularitat i els sistemes de gestió més eficients.
12. Coincidim que solament a base de diagnòstics compartits i polítiques conjuntes en la preservació de la biodiversitat marina, l'Economia Blava, la capacitat de càrrega dels ecosistemes respecte de les pressions humanes i la resiliència dels ecosistemes, en l'espai compartit de la Mediterrània, s'assoliran els Objectius de Desenvolupament Sostenible en matèria d'acció pel clima, vida submarina i preservació dels ecosistemes terrestres.
13. Creiem que la millor manera d'abordar tots aquests reptes és mitjançant la cogestió o cogovernança, consensuant visions, objectius i actuacions a llarg termini i en un debat sincer amb tots els agents implicats: Administració, comunitat científica, agents de l'Economia Blava i societat civil. Això permet decidir amb coneixement, impulsar el debat en el si de la societat i acabar generant missatges compartits, que tenen un potencial més elevat de penetració social i de transformació.
14. Nosaltres, els governs sotasignats, reunits a Barcelona a la Cimera Mediterrània pel Clima i el Medi Ambient, ens comprometem a accelerar l'acció climàtica i la protecció dels ecosistemes i la biodiversitat mitjançant:
  - a. El compromís de tots tres governs en la lluita contra el canvi climàtic i a favor de la transició ecològica i la preservació del nostre espai comú de relacions: la mar Mediterrània, com a entorn ecosistèmic i social.
  - b. La voluntat de sumar sinergies i establir estratègies compartides en la lluita contra el canvi climàtic, la preservació de la biodiversitat, l'ordenació i planificació de l'espai marí i les activitats humanes que hi tenen lloc, i la circularitat dels recursos i residus.
  - c. La necessitat que el Govern de l'Estat atengui l'especificitat i la singularitat de l'ecosistema mediterrani i que així ho reculli pressupostàriament en l'assignació de fons de la *Conferencia Sectorial de Medio Ambiente*.
  - d. Implicar la Unió Europea amb polítiques de mitigació dels efectes de l'emergència climàtica a la Mediterrània Occidental.

15. Com a primeres actuacions per executar aquest compromís, els governs de les Illes Balears, la Comunitat Valenciana i Catalunya som en disposició d'anunciar que:
- a. Sol·licitarem al Govern espanyol que limiti la velocitat màxima de les embarcacions que transiten pel Corredor de Cetacis de la Mediterrània, el qual discorre entre les nostres costes i ha estat declarat Zona d'Especial Protecció d'Importància per a la Mediterrània (ZEPIM) en el marc del Conveni de Barcelona. L'objectiu és reduir les col·lisions mortals amb els cetacis, el renou submarí i el diòxid de carboni. Donem així suport a la iniciativa impulsada per *Ocean Care* i altres organitzacions ecologistes.
  - b. Acudirem, amb una única veu, a la Conferència sobre els Oceans de l'Organització de les Nacions Unides que tindrà lloc a Lisboa (Portugal) entre el 27 de juny i l'1 de juliol d'enguany.

Hble. Sr. Miquel Mir Gual

Conseller de Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears

Hble. Sra. Mireia Mollà Herrera

Consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica de la Generalitat Valenciana

Hble. Sra. Teresa Jordà i Roura

Consellera d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya

Barcelona, 3 de març de 2022